

Stručni rad

**TRAJNA MOBILNOST U VRTIĆIMA I OSNOVNIM
ŠKOLAMA**

Idemo pješke s kokoškom Rozi

Zdenka Kregar

Osnovna škola Koseze, Ledarska 23, 1000 Ljubljana

Sažetak

U okviru projekta „Trajna mobilnost u vrtićima i osnovnim školama“, od lipnja 2019. godine pa sve do studenog 2020. godine u našoj školi izvodio se razvojno-istraživački rad o načinu putovanja djece u školu. S učenicima smo bilježili načine dolaska u školu: pješke, biciklom, skateboardom, autobusom, s roditeljima u automobilu i drugo. Svrha projekta bila je potaknuti učenike na trajnije dolaske i odlaske iz škole. Tijekom cijele školske godine fokusirali smo se na ovu temu, raspravljajući o prednostima i nedostacima na školskom satu, kako bi se više učenika pojavilo u školi ili barem dio puta do škole propješačio. Jedan tjedan svakoga dana pratili smo i zapisivali kako su učenici putovali u školu. Svakoga dana bilo je sve bolje i u četvrtak smo u školu putovali pješke ili propješačili barem dio puta. Učenici su pisali svoje dnevnike putovanja koje su ponosno pokazivali roditeljima kod kuće. Za nagradu su dobivali kartice za igranje kojima su se u razredu igrali društvenih igara na temu prometa. Budući da su u četvrtak svi učenici pješke došli u školu, dobili smo i simboličku nagradu - igraću kartu ZLATNO JAJE. Učenici su uživali u projektu.

Ključne riječi: mobilnost, učenici, dolazak u školu, promet

1. Uvod

U razdoblju od 11. lipnja 2019. godine pa do 2. studenog 2020. godine, u OŠ Koseze izvodili smo razvojno-istraživački rad u okviru projekta „Trajna mobilnost u vrtićima i osnovnim školama“ u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Ljubljani. Suradnja je obuhvaćala:

- planiranje i implementaciju najmanje dva različita nastavna sadržaja održive mobilnosti u redovitom odgojno-obrazovnom radu s učenicima
- vođenje, usmjeravanje i izvođenje aktivnosti u okviru projekta „Idemo pješice s kokoškom Rozi“ u razred i igranje didaktičko-edukativnih igara s ciljem promicanja održive mobilnosti među učenicima;
- poticanje učenika na trajnije dolaske u školu i odlaske iz škole različitim nastavnim metodama;
- suradnja s koordinatorom/icom u pripremi izvještaja za općine u svrhu uređivanja školskog okoliša po načelima trajne i održive mobilnosti;
- prikupljanje slikovnih dokaza o napretku projekta;
- suradnja u znanstveno-istraživačkom radu s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Ljubljani (usmjeravanje istraživanja između učenika s vidika trajne i održive mobilnosti);
- pisano (samo)refleksijom i
- pisano (samo)evaluacijom.

U projektu su sudjelovali učenici i učitelji od prvog do devetog razreda. Bez obzira na veliku starosnu razliku učenika (od 6-14 godina), svi su predano i oduševljeno sudjelovali.

2. Središnji dio

Odlučila sam sudjelovati u projektu jer kao osoba i učitelj želim dati svoj doprinos poboljšanju prirodnog životnog okruženja za nas i naše buduće generacije. Naša je odgovornost da svoj doprinos damo očuvanju prirode. Kao učitelj vidim veliku i sjajnu priliku da se mladim učenicima od malih nogu usađuju navike koje im u budućnosti neće biti strane i koje će automatski pridonijeti poboljšanju. Promet i sve što je povezano s njime - automobilizam, sva prometna sredstva, putne navike i dnevne migracije - putovanje na radno mjesto autom - veliki su zagađivači okoliša i zraka. Zato je mlađe generacije potrebno osvještivati i isto nastaviti i u srednjoj školi. Učenici su se samoinicijativno međusobno bodrili i razgovarali o najboljim mogućim načinima dolaska u školu – smanjenju prometa, sigurnosti u prometu, o poboljšanju tjelesne kondicije i pozitivnim zdravstvenim učincima. Budući da smo u nastavnom materijalu imali i prometna sredstva i načine dolaska učenika u školu, govorili smo o toj temi na dva sata razredne nastave (igrali smo društvene igre i imali grupni rad na tu temu). Učenici u školu dolaze na različite načine. Unatoč činjenici da mnogi učenici u razredu žive u obližnjim stambenim zgradama i u školu dolaze pješice, rolama ili biciklom, učenici su vrijedno međusobno sudjelovali i bodrili jedni druge. S istim entuzijazmom sudjelovali su i oni koji se voze autobusom i oni koje dovode roditelj. Kasnije su u školu dolazili samo autobusom, biciklom ili pješice - ili su većinu puta propješačili.

Učenici su predano pisali dnevnik putovanja koje sam podijelila i ponosno ih nosili svojim kućama. Tijekom ispunjavanja lijepo su surađivali, pratili i zapisivali

vrijeme, međusobno su se nadopunjavali i pomagali jedni drugima. Njihov zadatak bio da roditeljima objasne važnost projekta i da sve članove obitelji potiču na ispunjavanje i realizaciju ciljeva projekta. Na roditeljskom sastanku upoznala sam roditelje s projektom i odazivi su bili vrlo pozitivni, roditelji su pohvalili djecu kojoj su već kod kuće objasnili što moraju raditi i koja je svrha projekta. Učenici su za nagradu dobivali kartice na kojima je bio nacrtan način njihovog dolaska u školu. Sakupljali su kartice kojima su kasnije mogli igrati društvenu stolnu igru. Vikendom su odlazili u planine i biciklirali, poticali roditelje na što više aktivnosti jer su dobivali dodatne kartice, a istovremeno svjesno su jačali svoje zdravlje i dobrobit cijele obitelji. Dok smo izvodili projekt vrijeme je bilo prilično lijepo i zato učenici nisu imali poteškoća s dolaskom u školu. Zaključili smo da u školu želimo dolaziti na najugodniji način (s obzirom na promet, onečišćenje, fizičku spremnost) sve dok su vanjski uvjeti ugodni i dok ne utječu na naše zadatke. No, čim se pojavi prva prepreka, obično klonemo i koristimo najlakši i najsigurniji način. Isto je i kod načina dolaska u školu. U našem razredu trebali smo 4 dana, odnosno u razdoblju od četvrtka u onom tjednu kada smo mjerili dolaske u školu pješke ili propješačili barem dio puta. Čak sam i sama imala velike poteškoće jer se vozim s drugog kraja Ljubljane i moj dolazak u školu je kompliciran čak i s automobilom, a kamoli autobusom ili biciklom. Pješke je vremenski ili fizički nemoguće i neizvedivo. Učenici su, kao i obično, došli prvi dan u školu i kada smo počeli zbrajati načine dolaska u školu shvatili su da je projekt uspješan, unatoč činjenici da smo prije početka projekta puno pričali o ovoj temi. Bilježenje dolaska u utorak bilo je živahno jer su očekivali da će uspjeti i oni koji su zaboravili ili nisu išli pješke, od kolega su dobili motivaciju da će im sljedeći dan uspjeti. U četvrtak nam je veselje bilo neopisivo i svi su željno očekivali zlatno jaje koje smo i dobili.

Slika 1: Bilježenje dolaska u školu
 (osobni arhiv)

Slika 2: Prikupljanje naljepnica i zlatno jaje
 (osobni arhiv)

Učenici su se složili da bi, ako bi cijelo vrijeme bili motivirani ili bi ih netko motivirao, uspješno savladali sve prepreke - u ovom slučaju vrijeme. Svjesni su da time pomažu u smanjenju motoriziranog prometa, zagađenja okoliša, očuvanju zdravlja i potiču više kretanja.

3. Zaključak

Smatram da treba više vremena posvetiti prometnoj problematici u školama te da učenike, roditelje i učitelje treba stalno osvještivati o prednostima kretanja i poticati ih kroz različite akcije i slične projekte. Na kraju projekta predložila sam više aktivnosti na ovu temu, zanimljive društvene ili interaktivne igre s obzirom da je učenicima poznat rad s računalom i da im je ovaj način privlačniji. Možda čak i dodatne nagrade za učenike, premda samo simbolične, jer bi ih to još više potaknulo na razmišljanje i realizaciju projekta. Primjerice, poziv na kakvu priredbu ili demonstraciju rada policije, povezivanje osnovne škole s vrtićima i srednjim školama, nagradni izlet za najbolje razrede, natjecanja koja bi djeci ponudila stvaranje društvenih igara ili druge aktivnosti jer djeca velike količine ideja i koncepata koje odrasli možda i ne mogu zamisliti. Projekti na temu mobilnosti uvijek su dobrodošli i tih projekata je doista malo. Mislim da bi učitelji i djeca trebali uvijek surađivati, ali naglašavam da bi upute trebale biti jasne, izvedive i trebale bi imati što više konkretnog rada kako za učitelje, tako i za učenike.